

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 407/2021-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou ŠÁŠIK & Partners s. r. o., Sokolská 18, Bratislava, IČO 36 860 069, v mene ktorej koná advokát a konateľ [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 21 T 20/2020 a jeho uzneseníu zo 14. apríla 2021 a proti postupu Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 41/2021 a jeho uzneseníu z 29. apríla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. júla 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia osobnej slobody podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 T 20/2020 a jeho uznesením zo 14. apríla 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a vyslovenia porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 41/2021 a jeho uznesením z 29. apríla 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“). Sťažovateľka sa domáha, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je obžalovaná pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), pre zločin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. c),

ods. 3 písm. a) Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona a pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona.

3. Sťažovateľka požiadala o prepustenie z väzby písomným podaním doručeným okresnému súdu 14. decembra 2020. Okresný súd o žiadosti sťažovateľky rozhodol napadnutým uznesením zo 14. apríla 2021 tak, že ju zamietol, pričom dospel k záveru, že dôvod preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) naďalej trvá. Podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal jej písomný sľub a zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ďalšie trvanie jej väzby nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka.

4. Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením z 29. apríla 2021 tak, že sťažnosť zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka namieta, že napadnutými uzneseniami označených súdov a konaním, ktoré predchádzalo ich vydaniu, boli porušené špecifikované práva podľa ústavy a dohovoru.

6. Sťažovateľka namieta, že okresný súd nerozhodol o jej žiadosti o prepustenie z väzby v primeranej lehote, ale až „*po štyroch mesiacoch*“ od jej podania. Sťažovateľka spochybňuje právny názor krajského súdu, podľa ktorého okresný súd v uvedenej veci nebol nečinný. Vo svojom písomnom podaní požiadala (popri návrhu na odňatie veci a prikázanie inému súdu podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku, pozn.) aj o okamžité prepustenie na slobodu, pričom okresný súd si túto žiadosť zjavne nevšimol. Sťažovateľka na nerozhodnutie o jej žiadosti opakovane upozornila – na hlavnom pojednávaní 24. februára 2021 a v žiadosti z 2. marca 2021. Okresný súd bol absolútne nečinný v období od 14. decembra 2020 do 14. apríla 2021, čo je dôvod na jej prepustenie na slobodu. Sťažovateľka poukazuje na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), z ktorej vyplýva potreba súdnej kontroly väzby v krátkych intervaloch a právo na urýchlené rozhodnutie vo väzobných veciach.

7. Sťažovateľka tiež namietala, že okresný súd rozhodol o všetkých jej žiadostiach v nezákonnom zložení, keď namiesto senátu rozhodoval samosudca. Okresný súd bol zložený v rozpore so zákonom č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v rozpore s príslušným rozvrhom práce. Táto skutočnosť je dôvodom na jej okamžité prepustenie z väzby na slobodu.

8. Sťažovateľka sa domáhala „*priameho uplatnenia dohovoru a jeho článku 5 ods. 1, ktorý jej garantuje vyššiu mieru záruk na slobodu a osobnú bezpečnosť, než naša vnútroštátna právna úprava, čo súd odmietol a úplne odignoroval.*“.

9. Sťažovateľka poukazuje na napadnuté uznesenie krajského súdu, ktorý neakceptoval jej námietku o prieťahoch v rozhodovaní okresného súdu o jej žiadosti o prepustenie na slobodu. Poukazuje tiež na posúdenie jej námietky o nezákonnom zložení okresného súdu, keď krajský súd odkázal na svoje skoršie rozhodnutie č. k. 4 Tos 118/2020 z 3. decembra 2020, v ktorom sa zaoberal otázkou

zákonného súdu z hľadiska rozhodovania veci samosudcom. Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie krajského súdu za svojvoľné (arbitrárne).

10. Sťažovateľka zdôrazňuje, že okresný súd nerozhodoval o jej žiadosti z 30. marca 2021, ale o jej žiadosti zo 14. decembra 2020, čo vyplýva priamo z výroku napadnutého uznesenia okresného súdu. Sťažovateľka spochybňuje právne závery krajského súdu, z ktorých vyplýva úvaha, že obsah podania sťažovateľky z 11. decembra 2021 je sporný a je otázne, či toto podanie možno posúdiť ako žiadosť o prepustenie z väzby. Sťažovateľka tvrdí, že z obsahu podania jednoznačne vyplýva, že z dôvodov, pre ktoré navrhla jej trestnú vec odňať okresnému súdu a prikázať ju inému súdu, požiadala aj o prepustenie z väzby na slobodu. Krajský súd nerešpektoval § 62 ods. 1 Trestného poriadku a jej podanie neposudzoval podľa obsahu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a porušenie jej základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovateľka namieta, že okresný súd rozhodol o jej žiadosti o prepustenie z väzby až po štyroch mesiacoch. Obdobne namieta, že okresný súd rozhodol v nezákonnom zložení a priamo neaplikoval čl. 5 ods. 1 dohovoru.

III.1. K napadnutému uzneseniu okresného súdu zo 14. apríla 2021 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu:

12. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky v tejto časti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon o ústavnom súde“ (m. m. III. ÚS 149/04)].

13. Sťažovateľka proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podala sťažnosť podľa Trestného poriadku, v ktorej namietala prietahy pri rozhodovaní okresného súdu, namietala nezákonné zloženie okresného súdu a tiež otázku aplikácie čl. 5 ods. 1 dohovoru. Krajský súd o sťažnosti sťažovateľky rozhodol napadnutým uznesením z 29. apríla 2021, pričom sa námietkami sťažovateľky vecne zaoberal. Uplatnenie právomoci krajského súdu takto vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať opodstatnenosť námietok sťažovateľky proti napadnutému uzneseniu okresného súdu.

14. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol v tejto časti pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde].

15. V predmetnej veci je tiež relevantné, že sťažovateľka namietala okrem iných aj porušenie základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu zo 14. apríla 2021 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, skoršou ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. mája 2021. Porušenie označených práv odôvodňovala rovnakými skutkovými okolnosťami, t. j. skutočnosťou, že okresný súd o jej žiadosti o prepustenie z väzby doručenej okresnému súdu 14. decembra 2020 rozhodol až po štyroch mesiacoch.

16. Ústavný súd o predmetnej ústavnej sťažnosti rozhodol uznesením č. k. I. ÚS 293/2021 z 13. júla 2021 tak, že ju odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Ústavný súd v uznesení z 13. júla 2021 vecne preskúmal námietku sťažovateľky týkajúcu sa prietáhov pri rozhodovaní okresného súdu o jej žiadosti doručenej 14. decembra 2020.

17. Sťažovateľka v aktuálne prerokúvanej ústavnej sťažnosti namieta porušenie identických práv (v rozsahu namietaného porušenia základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru), ku ktorému malo dôjsť rovnakým rozhodnutím a postupom okresného súdu. Porušenie označených práv sťažovateľka odôvodňuje identickými skutkovými okolnosťami.

18. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť sťažovateľky v časti namietaných prietáhov pri rozhodovaní o jej žiadosti doručenej okresnému súdu 14. decembra 2020 sa týka veci, o ktorej už ústavný súd rozhodol, čo predstavuje prekážku pre uplatnenie jeho právomoci. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2. K napadnutému uzneseniu krajského súdu z 29. apríla 2021 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu:

K námietke urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby:

19. Krajský súd v napadnutom uznesení skúmal aj opodstatnenosť námietky sťažovateľky v jej sťažnosti, podľa ktorej okresný súd nerozhodol bez zbytočných prietáhov o jej žiadosti o prepustenie z väzby doručenej okresnému súdu 14. decembra 2020.

20. Ústavný súd preskúmal ústavnú udržateľnosť právneho záveru krajského súdu týkajúcu sa posúdenia tejto námietky sťažovateľky v uznesení č. k. I. ÚS 293/2021 z 13. júla 2021, pričom právne posúdenie tejto námietky krajským súdom považoval za ústavne akceptovateľné.

21. V rozsahu tejto námietky sa prerokúvaná ústavná sťažnosť týka veci, o ktorej už ústavný súd rozhodol, čo predstavuje prekážku pre uplatnenie jeho právomoci. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v rozsahu tejto námietky odmietol ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde.

K námietke, že krajský súd priamo neaplikoval čl. 5 ods. 1 dohovoru, a k námietke nezákonného zloženia okresného súdu:

22. Sťažovateľka námietku týkajúcu sa neaplikovania čl. 5 ods. 1 dohovoru odôvodňovala predovšetkým s ohľadom na celkovú dobu, za ktorú okresný súd rozhodol o jej žiadosti o prepustenie z väzby. Doba štyroch mesiacov podľa sťažovateľky nezodpovedá záverom vyplývajúcim z judikatúry ESLP. Ďalšou argumentáciou sťažovateľka neodôvodňuje námietku, že konajúce súdy priamo neaplikovali čl. 5 ods. 1 dohovoru, čím jej neposkytli vyšší štandard právnej ochrany ako vnútroštátne právo.

23. Ústavný súd pre neprípustnosť neskúmal otázku priet'ahov v rozhodovaní okresného súdu, pričom poukazuje na uznesenie sp. zn. I. ÚS 293/2021. Napriek tomu, že sťažovateľka ďalšou argumentáciou námietku týkajúcu sa aplikácie čl. 5 ods. 1 dohovoru neodôvodnila, ústavný súd preskúmal odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu, čo sa týka posúdenia pretrvávania dôvodov preventívnej väzby u sťažovateľky, a tým aj zamietnutia jej žiadosti o prepustenie na slobodu. V tomto smere ústavný súd poukazuje predovšetkým na odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu na s. 3 a 4 týkajúce sa pretrvávania materiálnych dôvodov preventívnej väzby u sťažovateľky s ohľadom na jej doterajšiu trestnú činnosť s tým, že aktuálnu trestnú činnosť mala spáchať v skúšobnej dobe, resp. v čase, keď bola väzba nahradená dohľadom probačného a mediáčného úradníka. Uvedené právne závery ústavný súd nepovažuje za arbitrárne, pričom krajský súd svoje argumenty odôvodnil zrozumiteľne, konzistentne a preskúmateľne. Predmetná argumentácia predstavuje dostatočný podklad pre výrok o zamietnutí žiadosti sťažovateľky o prepustenie z väzby.

24. Z judikatúry ústavného súdu zásadne vyplýva, že v jednotlivých odsekoch čl. 17 ústavy (osobitne v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy) týkajúcich sa práva na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 1 ústavy) sú obsiahnuté obdobné práva ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (III. ÚS 227/03, III. ÚS 34/07, IV. ÚS 181/07, IV. ÚS 333/08, III. ÚS 54/2017, IV. ÚS 263/2018). Štandard ochrany, ktorý zaručuje čl. 17 ústavy, preto možno považovať za ekvivalentný štandardu, ktorý poskytuje čl. 5 dohovoru. Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti neuviedla takú argumentáciu, ktorá by viedla k záveru, že v jej veci jej nebola poskytnutá súdna ochrana, ktorá by *in concreto* nedosahovala kvalitu, ktorú vyžadujú garancie obsiahnuté v čl. 5 dohovoru.

25. K rozhodovaniu samosudcom v skoršom štádiu trestného stíhania krajský súd poukázal na svoje skoršie rozhodnutie č. k. 4 Tos 118/2020 z 3. decembra 2020, v ktorom túto otázku riešil. Opätovne uviedol, že § 349 ods. 2 Trestného poriadku „*hovori o očakávaní uloženia súhrnného trestu, ktorý postup predpokladá právoplatnosť skoršieho odsudzujúceho rozsudku, vo vzťahu ku ktorému sa má súhrnný trest ukladať, pričom súd prvého stupňa na okolnosť podmieňujúcu postup podľa uvedeného ustanovenia správne reflektoval postúpením veci senátu po oboznámení sa s takouto okolnosťou.*“.

26. V tomto smere je relevantné, že uznesenie krajského súdu č. k. 4 Tos 118/2020 z 3. decembra 2020 sťažovateľka napadla ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. februára 2021. Ústavný súd námietky sťažovateľky týkajúce sa aj nezákonného zloženia okresného súdu posúdil a rozhodol uznesením č. k. I. ÚS 302/2021 z 13. júla 2021 tak, že ústavnú sťažnosť odmietol.

27. V aktuálne prerokúvanej ústavnej sťažnosti sťažovateľka svoju námietku o nezákonom zložení okresného súdu neodôvodňuje inými skutočnosťami, preto ústavný súd konštatuje, že na podklade tejto argumentácie nemožno uvažovať o porušení označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu z 29. apríla 2021. Ústavný súd bez ďalšieho poukazuje na právne závery v uznesení č. k. I. ÚS 302/2021 z 13. júla 2021.

28. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2021

Libor Duľa
predseda senátu